

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК "ВИЖНИЦЬКИЙ"

№2 (24) квітень-червень, 2021 рік

7 липня День працівника природно-заповідної справи України

Природа НПП «Вижницький» невід'ємно пов'язана з гармонійним поєднанням ялицево-букових лісів, грайливих річок, чистого карпатського повітря та інших унікальних природних комплексів, які відновлюють сили людини, дають натхнення, є прихистком для багатьох рослин і тварин, а її територія віднесена до природно-заповідного фонду України

З метою підтримки природно-заповідної справи, враховуючи істотний внесок фахівців та професіоналів, у збереженні майбуття стану нашої природи Президент України 18 серпня 2009 року підписав Указ у якому зазначено, що в Україні встановлено професійне свято – День працівника природно-заповідної справи, яке щорічно відзначається 7 липня.

Саме завдяки працівникам НПП «Вижницький», їх зусиллям та досвіду, ініціативності та творчій думці, доброті та дбайливому ставленню до природи буде не лише збережено, а й забезпечено подальший розвиток Парку.

Тож шановні колеги, вітаю вас з святом! Бажаю щастя, нових професійних успіхів на ниві створення, охорони та збереження природно-заповідного фонду нашого краю, нехай щоденне спілкування з природою, турбота про неї приносить вам тільки задоволення, радість, надихає на нові звершення та творчі успіхи. Бадьорості вам, відмінного настрою і здоров'я!

З повагою,
в.о. директора НПП «Вижницький»
Галина МАРЧУК

Проект в дії! Національний природний парк «Вижницький» є учасником проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», мета якого створити умови для сталого розвитку природно-заповідних територій Українських Карпат задля збереження унікальних природних багатств країни. Протягом цих років досягнуто вже немало результатів, які є наглядним доказом дії проекту.

(Продовження на стор. 7)

« НА ПЕТРА ВОДА ТЕПЛА »

Вас радо зустрічає
Національний природний парк «ВИЖНИЦЬКИЙ»
та Вижницька міська рада
на фестивалі народних традицій

Вишиванки одягайте і на свято завітайте!

м.Вижниця, Вічовий Майдан

12 липня 2021 року Початок о 13:00

Читайте у номері

День працівника природно-заповідної справи	1
Рекреаційні зони стають доступнішими	2
Наукова експедиція в зону потенційного розширення	3
Рушійна сила води	3
Не допустимо лиха!	4
Спільними зусиллями розвиваємо Парк	5
На сторожі природних багатств	5
Україна - це Європа	6
Вивчаємо географічні інформаційні системи	6
Мисли критично, дій практично, живи екологічно!	7
Проект в дії	7
Підтримуємо українські традиції	8
Чергове засідання науково-технічної ради	8
Козуля народила двійню	8

Рекреаційні зони стають доступнішими

Кожен куточок на території парку має свої особливості та принади.

Урочище Лужки є перлиною Парку, де перетинаються багато туристичних маршрутів та стежок. Для численних відвідувачів тут облаштовані рекреаційні зони.

Але природа вносить свої корективи. Бурхлива річка Виженка час від часу руйнує береги залишаючи рекреаційні об'єкти недосяжними.

Протягом багатьох років споруджувались різноманітні перехідні кладки, мостики, переходи. Та час і природна стихія роблять своє, і найбільш відвідувана рекреаційна зона Парку залишилась без доступу...

Завдяки професійній наполегливості, небайдужості до природних об'єктів ПЗФ, організаційним зусиллям і фінансової підтримки начальника відділення Солонепського ПНДВ Василя Товарницького та його команді, сьогодні два береги славнозвісної річки Виженка з'єднує відремонтований залізний перехід. Дана споруда буде служитиме довго і надійно, оскільки встановлено металічні конструкції. Рекреаційна галявина стає доступнішою, а відвідувачі відчуватимуть себе у безпеці.

Урочище Солонепь, що в селі Черешенька, отримало свою назву від джерела соленої води – це гідрологічна пам'ятка природи районного і обласного значення. Одне з типових джерел мінеральних вод хлоридно-натрієвого типу з високою мінералізацією 272 грам/літр, яке з часів середньовіччя використовували для добування солі шляхом випаровування ропи. Розсоли з цього джерела місцеві жителі використовують зовнішньо у вигляді ванн для самолікування при хворобах опорно-рухового апарату, суглобів, хребта, кісток після переломів, а також шкірних хвороб. За даними Одеського інституту курортології, для лікування придатні також торфові грязі із заплави річки Міхидра поблизу села Черешенька. На пагорбі побудований великий природно-оздоровчий комплекс «Буковинська Черешенька», який використовує лікувальні ресурси нашого краю.

Розуміючи, що ця територія має великий потенціал і перспективи працівники парку працюють над розширенням зон для відпочинку та оздоровлення в цих місцях.

На рекреаційній площадці в урочищі Солонепь, збудовано велику, простору, дерев'яну альтанку, що вмістить велику групу гостей для проведення різнопланових заходів чи застілля. Виготовлена вона з масивного дерева, в традиційному гуцульському стилі, вирізьблена місцевими майстрами. Поруч велика водойма та столи з лавками, де кожен може цікаво та змістовно провести свій час. А на прилеглий території працівниками Солонепського природного науково-дослідного відділення проведено благоустрій, очищення та озеленення.

Тож запрошуємо усіх на відпочинок!!!

**Начальник відділу рекреації
Ілля СОРОКАН**

Наукова експедиція в зону потенційного розширення

Нещодавно, 11 червня 2021 року здійснена наукова експедиція в зону потенційного розширення національного природного парку «Вижницький».

Крім наукових працівників Парку (заступника директора з наукової роботи Віталія Стратія, начальника науково-ослідного відділу Зіни Різниченко, наукового співробітника Петра Одочука) до польової роботи долучилися: відомий український геоботанік та еколог, академік Національної академії наук України, професор, доктор біологічних наук Яків Дідух, завідувач кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства Інституту біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича професор, доктор біологічних наук Ілля Чорней, доцент кафедри ботаніки, лісового та садово-паркового господарства Інституту біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного

університету ім. Ю. Федьковича, доктор біологічних наук Василь Буджак.

Під час експедиції польовими дослідженнями охоплена частина верхнього басейну річки Виженка, урочище Лужки, г. Просічна, хребет Верхріччя, перевал Німчич, геологічні пам'ятки природи «Протяте каміння», печера Довбуша, а також було зроблено близько 30 геоботанічних та 12 геологічних описів. На цій території науковці виявили та ідентифікували:

- дуже рідкісні на Буковині ацидофільні угруповання лісів сосни звичайної на відслоненнях силікатних порід Соколиного ока;
- ацидофільні мезофільні березові ліси які сформувалися на місці лучних угруповань;
- мальовничі лучні угруповання з домінуванням скорзонери низької та арніки гірської.

Описувана територія є унікальною з точки зору кількості геологічних відслонень, порогів, водоспадів і скель. Тут сформувався потужний природно-рекреаційний потенціал.

Висновки науковців однозначні. Для збереження та збалансованого рекреаційного використання природних комплексів дану територію доцільно якнайшвидше приєднати до природно-заповідного фонду України.

*Заст. директора з наукової роботи
Віталій СТРАТІЙ*

Рушійна сила води

Серед надзвичайних ситуацій природного походження на території НПП «Вижницький» часто трапляються такі небезпечні гідрологічні явища, як повені та паводки.

Паводок – нетривале швидке підвищення водності річки, що утворюється під час інтенсивного танення снігу чи випадання сильних дощів. На відміну від повені паводки виникають нерегулярно. Формування паводкового режиму гірських річок зумовлене зливовими дощами та значним похилом водотоків. Так, внаслідок випадання інтенсивних зливових дощів протягом 13-ти днів 05.06.2021 р. – 19.06.2021 р. (105.2 мм) рівень всіх річок парку значно піднявся, що спричинило виникнення паводків. В результаті чого була зруйнована дорога в урочищі Сухий. Працівниками служби державної охорони ПЗФ проведені протипаводкові роботи шляхом укріплення берега р. Сухий, що запобігатиме подальшому руйнуванню дороги протипожежного та природоохоронного призначення.

*Провідний фахівець науково-дослідного відділу
Іванна ТАТАРЧУК*

Не допустимо лиха!

Лісова пожежа – одне з найскладніших стихійних явищ, яке за декілька хвилин знищує десятки гектарів зелених масивів. З появою перших теплих весняних променів, аж до пізньої осені, працівники державної охорони ПЗФ НПП «Вижницький» завжди на поготові, щоб не допустити найменших спалахів поблизу лісу. Особливо у літню пору, коли внаслідок спекотної погоди та людської недбалості часто виникають загорання. Тому першочерговим завданням для служби державної охорони є профілактика та недопущення виникнення лісових пожеж.

Останнім часом все більше спостерігаються масові порушення вимог пожежної безпеки з боку населення. Понад 98% пожеж виникає з цієї причини. Під час пожежонебезпечного періоду основною причиною виникнення лісових пожеж є випалювання сухої рослинності та її залишків на сільгоспугіддях і придорожніх смугах поруч з лісовими масивами.

Гасіння лісових пожеж на початковій стадії здійснюються структурними підрозділами НПП «Вижницький», при загрозі виникнення надзвичайної ситуації в період високої пожежної небезпеки до гасіння лісових пожеж залучаються підрозділи ДСНС та інші органи в межах згідно затвердженого оперативного-мобілізаційного плану гасіння лісових пожеж на 2021-2023 р. р. на території НПП «Вижницький».

Згідно з діючим законодавством порушення «Правил пожежної безпеки в лісах», а також знищення або пошкодження лісу в результаті підпалу, або необережного поводження з вогнем

відносяться до лісопорушень. Винні в порушенні «Правил пожежної безпеки в лісах» підлягають штрафу, що накладається в адміністративному порядку. Якщо порушення цих правил несе за собою знищення або пошкодження лісу, винуватці притягаються до адміністративної відповідальності і крім цього несуть матеріальну відповідальність в розмірі відшкодування вартості нанесеної шкоди природно-заповідного фонду.

12 травня, для посадових осіб служби державної охорони природно-заповідного фонду на території Солонезького ПНДВ, з метою підвищення рівня знань під час гасіння лісових пожеж за допомогою пожежної машини КАМАЗ, працівниками Вижницького РС УДСНС проведено пожежно-тактичні навчання. Також, на території ДП «Берегометське ЛМГ», пожежна команда НПП «Вижницький» з власною спецтехнікою прийняли участь у відпрацюванні спільних дій по ліквідації умовної пожежі на складах лісоматеріалів.

Для забезпечення оперативного реагування на початкових етапах виникнення пожеж та загорянь проводиться моніторинг у природних екосистемах з використанням квадрокоптера DJI mini2. Проводиться роз'яснювальна робота серед місцевого населення щодо дотримання пожежної безпеки у лісових масивах та інших територіях, що перебувають у користуванні, розповсюджуються протипожежні листівки.

17 червня об 11.00 відбулася онлайн нарада, щодо обговорення питань по автоматизованій системі «Пожежі» на базі ДП «ЛІАЦ» за ініціативи Департаменту природо-заповідного фонду, де були обговорені питання створення єдиної електронної бази даних лісових пожеж, забезпечення ефективної автоматизації процесів внесення та обробки даних, можливість відстежувати ситуацію з лісовими пожежами, зробити її доступною для громадськості.

Екологічні наслідки лісових пожеж різноманітні. Вони не лише призводять до знищення наявних фітоценозів, але і сприяють появі шкідників, які знищують насадження, що залишились.

Пам'ятайте! Пожежу легше попередити, а ніж загасити.

*Провідний інженер з охорони природних екосистем
Олена РУСНАК*

Спільними зусиллями розвиваємо Парк

У рамках реалізації заходів до Міжнародного Дня біологічного різноманіття, 19 травня 2021 року з робочим візитом до національного природного парку завітали заступник голови Чернівецької ОДА Артур Мунтян, який координує напрям охорони довкілля та начальник управління екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА Микола Білоконь.

Також у робочій нараді взяли участь Голова Вишницької районної державної адміністрації Михайло Чорней, виконуючий обов'язки директора національного природного парку Віталій Стратій, заступник директора-головний природознавець Галина Марчук, начальник відділу державної охорони ПЗФ Василь Товарницький.

Під час зустрічі були обговорені питання щодо сучасного стану установи, реалізації

Проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», проблемні питання, а також перспективи розвитку Парку, зокрема у частині розширення існуючої території.

Окрім конструктивного діалогу учасники наради здійснили об'їзд території Парку, відвідали рекреаційні зони в урочищі Стіжок, Солонець, Лужки, а також зону потенційного розширення де знаходяться геологічні пам'ятки природи «Протяте каміння» і «Соколине Око».

У підсумку всі одностайно висловились щодо спільної конструктивної співпраці задля успішного виконання поставлених перед установою завдань і підтримали європейський вектор розвитку.

*Заступник директора з наукової роботи
Віталій СТРАТІЙ*

На сторожі природних багатств

Працівники відділу збереження та відтворення природних екосистем завжди на сторожі його природних багатств. Дуже важливим є збереження тваринного світу. Та на жаль бракон'єри не сплять, а застосовують всілякі засоби для здобичі диких звірів.

При обстеженні природоохоронної ділянки співробітники відділу виявили на дереві конструкцію. Це так званий лабаз, проте інколи його ще називають самолазом. Збудований він з метою засідки на копитних звірів, таких як лосі, кабани, олені, косулі тощо. На дереві мисливець цілком комфортно чекає на здобич. Принципова конструкція таких самолазів проста та в більшості випадків однакова.

Після виявлення бракон'єрську споруду одразу ж зруйнували а територія періодично перевіряється з метою запобігання подальших нелегальних полювань.

*Провідний інженер з природокористування
Руслан САМІГУЛІН*

Україна – це Європа

*Європа починається не за кордоном,
а в серці кожного з нас!*

День Європи – це свято Європейського Союзу, що відзначається як День Шумана, в честь міністра закордонних справ Франції Робера Шумана, який 9 травня 1950 року звернувся до лідерів європейських країн із пропозицією почати процес об'єднання Європи. Україна – єдина держава не член ЄС, в якій на державному рівні відзначається День Європи. В Україні це свято відзначається у третю суботу травня з 2003 року. У 2021 році День Європи в Україні припадає на 15 травня. Цей день став символом нового початку, вільного та успішного шляху між суверенними націями.

Відзначення Дня Європи в нашій державі – це підтвердження єдності України та Європи не тільки за географічною ознакою, а і за духом, історією, спільними цінностями. адже український народ є невід'ємною частиною

європейської цивілізації.

До Дня Європи провідні фахівчині Лідія Головатюк і Марина Бабешко провели заходи у навчальних закладах, а саме уроки-презентації, презентації, квест-ігри, вікторини, віртуальні подорожі до країн Європи, під час яких школярі дізналися про географічне положення країн, історію, національні та культурні традиції європейських країн, флешмоби. У заходах прийняли участь учні НВК «Вашківецька гімназія ім. І. Бажанського», ОП «Мигівський ЗЗСО – ЗДО», ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометського ЗЗСО №4, Вишницького ЗЗСО ім. Ю. Федьковича і Черногузівського ЗЗСО.

Цей день – чудовий привід вкотре засвідчити прагнення України жити в мирі та злагоді, будувати своє майбутнє в колі країн об'єднаної Європи.

*Провідний фахівець з екоосвіти
Лідія ГОЛОВАТЮК*

Вивчаємо географічні інформаційні системи

В рамках проекту SNPA працівники НПП «Вишницький» взяли участь у практичному ГІС-тренінгу. А саме вчилися створювати цифрові карти, які наочно демонструють важливі дані природоохоронної діяльності: поширення червонокнижних видів рослин та тварин, наявність джерел та водоспадів. Для створення таких карт використовували програмне забезпечення географічних інформаційних систем (ГІС) на прикладі програмного забезпечення Qgis. Окрім цього було проведено практичну роботу по збору польової інформації: створення та фотофіксація точок спостереження в мобільному додатку Locus Map. Ця робота допоможе ефективніше проводити моніторинг за видами та визначати критичні місця.

*Провідний фахівець науково-дослідного
відділу
Іванна ТАТАРЧУК*

Мисли критично, дій практично, живи екологічно!

Охорона навколишнього середовища — одне із найбільш актуальних питань на сьогоднішній день. У шаленому щоденному темпі можна не помітити знаки, які сьогодні дає нам планета. Кліматичні зміни вже відчутно впливають на світ та Україну. Екознання і екологічна освіта дозволяють людині усвідомити, до яких катастрофічних явищ призводить негативний вплив по відношенню до природи.

Кожного року, 12 травня в усьому світі відзначають день екологічної освіти, яке покликане об'єднати людей у справі захисту навколишнього середовища, нагадати про те, що планета, яка дарувала нам життя, унікальна і потребує турботи та захисту. Кінцева мета екоосвіти — формування екоцентричного типу свідомості та екологічної культури.

Історія цього дня починається з 1992 року, коли на Конференції ООН в Ріо-де-Жанейро, де обговорювалися проблеми навколишнього середовища, було підкреслено величезне значення екологічної освіти населення всіх країн світу в реалізації стратегії сталого розвитку людства.

Важливо відзначити, що цей День значимий не тільки для тих, хто займається екологічним просвітництвом і освітою, але і для всіх жителів нашої планети, адже мова йде про безпечне життя в майбутньому всіх нас.

Щороку екоосвітянки відділу еколого —

освітньої роботи парку проводять заходи з школярами навчальних закладів Вижицького району:

екскурсії по еколого-естетичній експозиції «Чотири пори року», екологічні вікторини «Цей чарівний світ природи», «Подорож у природу», годину спілкування «В лісі ти гуляй, про безпеку пам'ятай», екологічний брейн-ринг «Природа — наш дім», інтелектуальна вікторина-гра «Ми самі розумні».

Прищеплення екологічної культури сьогодні — запорука збереження здоров'я майбутніх поколінь!

*Провідний фахівець з екоосвіти
Лідія ГОЛОВАТЮК*

Проект в дії!

В національному природному парку «Вижицький» відбулася робоча зустріч з директором департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України Едуардом Арустамяном за участю заступника голови Чернівецької ОДА Артура Мунтяна, начальника управління екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА Миколи Білоконя, голови Вижицької РДА Михайла Чорнея, голови Вижицької районної ради Михайла Андрюка, голів Вижицької та Берегометської територіальних громад, громадських організацій та колективу Парку.

Під час зустрічі були обговорені питання щодо сучасного стану установи, реалізації Проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», проблемні питання, а також перспективи розвитку Парку, зокрема у частині розширення існуючої території.

Окрім конструктивного діалогу учасники наради здійснили об'їзд території Парку відвідали рекреаційні зони в урочищі Стіжок, Солонець, Лужки, а також зону потенційного розширення де

знаходяться геологічні пам'ятки природи «Протяте каміння» і «Соколине Око».

Відзначу, що 28 травня 2021 року у м. Мукачево вісім природно-заповідних установ, в тому числі і національний природний парк «Вижицький», отримали повнопривідні автомобілі Renault Duster.

Едуард Арустамян ще раз привітав колектив Парку із отриманням нових двох авто і побажав ефективної роботи по дотриманню природно-заповідного режиму території та виконання покладених завдань.

*Заступник директора з наукової роботи
Віталій СТРАТІЙ*

Підтримуємо українські традиції

Як уже склалося, весняного дня 20 травня 2021 року працівники НПП «Вижницький» одягнули національне вбрання на роботу тим самим підтримавши День вишиванки.

Вишиванка з давніх давен є основним елементом українського національного одягу. Вишиті візерунками сорочки – відображення цінностей, традицій, культури та історії нашого народу.

Цьогорічний ювілейний 15-ий рік присвячений українській традиційній музиці та екологічним питанням, зокрема, проблемі вирубки лісів, висихання річок та забруднення довкілля пластиком.

Чергове засідання науково-технічної ради

Засідання відбулося 13 травня 2021 року де були розглянуті питання реалізації проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», першочергової перспективи розширення території Парку, стан дотримання природно-заповідного режиму території Парку, укріплення берегів у місцях розмиву на р. Сухий, капітального ремонту перехідного містка через р. Виженка в урочищі Лужки, здійснення санітарно-оздоровчих заходів, пожежної безпеки, а також внесені зміни до персонального складу науково-технічної ради. Засідання відбувалося у змішаному режимі онлайн/офлайн.

Козуля народила двійню, а стала мамою для трьох дитинчат

Останні весняні дні для НПП «Вижницький» завершилися надзвичайно приємною подією, якою з радістю ділимося. Але все по порядку.

На прилеглий території біля адмінбудинку, у вольєрах, живуть мешканці лісу, серед них і красива козуля, яка звикла до відвідувачів і працівників парку, які дбайливо за нею доглядають. На днях вона вперше мала стати мамою. То ж коли почалися

перейми, народжувала не у хліву, а посеред вольєру на наших очах. Без ускладнень народилося двійко здорових козулиних дитинчат. Ось тут можна б ставити крапку. Та історія має продовження.

За годину до пологів працівники парку в лісі натрапили на маленьке козулянятко, якому було від сили три дні. Кволе і немичне звірятко трусилося від холоду і сумно пишало. Мабуть, кликало свою маму, про долю якої нічого невідомо. Ми швиденько придбали молочну суміш для немовляти. Нагодували і почали розмірковувати, хто візьме його на вигодовування. В цей час науковий співробітник Валентина Джурик, проводячи екскурсію, побачила, що козуля почала народжувати. Втішившись новиною, вирішили долю маленького лісового гостя – підселили його до нового приплоду. Слава Богу, все вдалося! Мама-козуля прийняла дитинча, яке відразу зраділо. А через деякий час уже смакувало молоком прийомної матусі. Ось так козуля народила двійню, а стала мамою для трьох.

**Начальник відділу еколого-освітньої роботи
Тетяна КАЛИНИЧ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ
ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»

Головний редактор - в.о. директора
НПП «Вижницький»
Галина Марчук

59233, Чернівецька обл., Вижницький р-н,
смт. Берегомет, вул. Центральна, 27а.
Телефон/факс: (03730) 3 69 06
E-mail: vyzhnpark@ukr.net
Веб-сайт: www.npp.cv.ua

Газета видана в електронному варіанті
Виходить 1 раз на квартал.
ЧЦ № 398-78Р від 16.02.2011р.